

8.

Bölüm

Devlet ve Pazarlama

Ahmet KOÇAK¹

Tolga UCAR²

GİRİŞ

Devlet ve pazarlama, kadim geçmişleriyle, bireylerin ve ulusların hayatını şekillendiren iki önemli değerdir. Antik çağda satıcıların ürünlerini ayırt etmek için kullandıkları markalama tekniklerinden günümüzdeki yapay zeka teknolojisiyle alışverişe kadar her şey, pazarlamanın bir eseridir. Bir devlet sınırları içinde üretilen bebek bisküvisinin standartlarından otomobil satışlarında uygulanacak vergi oranına, turistlerden alınacak vize ücretinden akaryakıt sektöründeki tavan fiyata, televizyon reklamlarındaki mesajlardan ürünlerin dağıtım ağına kadar her şey ise devletin pazarlama ile arasındaki köklü ilişkinin en temel göstergeleridir. İşletmelerin iki işlevinden birinin pazarlama olduğunu söyleyen Drucker (2008), işletmelerin pazarlama ile alakalarını çarpıcı bir şekilde ifade ederken aslında bir yandan da iş dünyası ile devlet ilişkisinde pazarlamanın muazzam önemini ve ağırlığını işaret etmektedir.

Newton'un fikirleri fizik için neyse Michael Porter'ın Beş Güç modeli de işletmeler için aynı derecede önemlidir (McGinn, 2010). Porter; hükümeti, sektör büyüme oranı ve tamamlayıcı ürünler ve hizmetler gibi ikincil değişkenlerle birlikte bir güç değil, stratejiyi şekillendiren bir 'faktör' olarak görmektedir (Porter, 1998). İş dünyası ve devlet, özel ve kamu sektörün ayrıştırılması nedeniyle bir dönem, çok farklı ve birbirinden kopuk iki varlık olarak görülmekteydi. Birbirlerine paralel hareket ediyorlardı ancak, çok farklı özelliklere ve

¹ Bingöl Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, Araştırma Görevlisi Doktor.

² Bingöl Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Araştırma Görevlisi.

KAYNAKLAR

1. Aikins, S. K. (2009). Political economy of government intervention in the free market system. *Administrative Theory & Praxis*, 31(3), 403-408.
2. Altıntaş, M., Demirel, B., Güvercin, D., Aksoy, E., Sevim, C., ve Günaydın, İ, (2008). Ekonomi biliminde dönüşümün nobel ekonomi ödüllerine yansması. *Ekonomik Yaklaşım*, 19(66), 119-153.
3. Arslan, M. L. (2012). Büyük işletmeler devleti: kuruluş dönemi amerikan ekonomik büyümesinde siyasi yapının rolü. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*. 7(14), 377-394
4. Bigliardi, B., Bertolini, M., Doran, J., & Ryan, G. (2012). Regulation and firm perception, eco-innovation and firm performance. *European Journal of Innovation Management*. 15(4). 1-27
5. BBC News. (2014, Haziran 11). London's anti-Uber taxi protest brings traffic to standstill. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/uk-england-london-27799938>
6. BBC News. (2015, Ocak 27). Turkmenistan: Black cars 'banned' by customs officials. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/blogs-news-from-elsewhere-30999095>
7. BBC News Türkçe. (2020, Aralık 16). YouTube Türkiye'de yasal temsilcilik açacağını açıkladı. *BBC News*. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55330104>
8. Bloomberg HT. (2020, Haziran 2) EPDK'dan akaryakıt şirketlerine uyarı: Tavan fiyat kararı alabiliriz. *Bloomberg HT*. <https://www.bloomberght.com/epdk-dan-akaryakit-sirketlerine-uyari-tavan-fiyat-karari-alabiliriz-2256826>
9. Bigpara Hürriyet. (2019, Ekim 15). Uçak biletlerinde tavan fiyat uygulaması başladı. Hürriyet. https://bigpara.hurriyet.com.tr/haberler/ekonomi-haberleri/ucak-biletlerinde-tavan-fiyat-uygulamasi-basladi_ID1457982
10. Bloomberg HT. (2020, Ağustos 30). ÖTV artışları otomotiv piyasasını nasıl etkileyecek?. *Bloomberg HT*. <https://www.bloomberght.com/burak-2263242>
11. Claessens, M. (2016, Haziran 4). The Porter Diamond Model – Analysis Of National Competitiveness. Marketing Insider. *The New Yorker*. <https://marketing-insider.eu/porter-diamond-model>
12. Committee of Economic Development. (2017). Regulation & the Economy: The Relationship & How to Improve It https://www.ced.org/pdf/CED_Report-Regulation_and_the_Economy2.pdf
13. Çetin, H., (2015). Sosyal Adalet, Sosyal Hizmetler ve Bütçe. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 26(2), 145-157
14. Çevik, S., ve Demir, M., (2005). Devletin Düzenleyici Rolü ve Regülasyon Teorileri. *Öneri Dergisi*, 6(23), 249-257
15. Daily Sabah. (2018, Ekim 18). Gov't to introduce new incentives for exported Turkish TV series. *Daily Sabah*. <https://www.dailysabah.com/business/2018/10/17/govt-to-introduce-new-incentives-for-exported-turkish-tv-series>.
16. Drucker, P. F. (2008). The essential Drucker: The best of sixty years of Peter Drucker's essential writings on management. New York: Collins Business Essentials.
17. Dünya (2013, Eylül 26). Tavan fiyat uygulaması bayramdan sonra. *Dünya Gazetesi*. <https://www.dunya.com/ekonomi/tavan-fiyat-uygulamasi-bayramdan-sonra-haberi-222664>.
18. Düyenci, S., (2018). Devletin Köken Teorileri Açısından Devleti Doğuran Etmenler: Çeşitli Uygarılıklar ve Topluluklar Üzerinden Bir Değerlendirme. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, , 1(2), 66-93.
19. Economic Concepts, (t.y.) Function of Modern State, Erişim 10.09.2020 http://www.economicconcepts.com/functions_of_modern_state.htm
20. Eğilmez, M. (2019, Ekim 3). İktisat ve Ekonomi Aynı Şey midir? *Kendime Yazılar*. <https://www.mahfiegilmez.com/2019/10/iktisat-ve-ekonomi-ayn-sey-midir.html>

21. Ergocun, G. (2020, Ocak 15). Turkey removes Wikipedia ban after 3 years. *Anadolu Agency*. <https://www.aa.com.tr/en/turkey/turkey-removes-wikipedia-ban-after-3-years/1703907>
22. Erkoyun, E. (2019, Mayıs 31). Uber suspends XL service in Istanbul. *Reuters*. <https://www.reuters.com/article/us-turkey-uber-idUSKCN1T11T5>
23. Etimoloji Türkçe Sözlük. Devlet. Erişim Tarihi: 20 Aralık 2020. <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/devlet>
24. Etym Online. State. Erişim Tarihi: 19 Aralık 2020. <https://www.etymonline.com/word/state>
25. Euro NCAP. *Euro NCAP Marks 20th Anniversary of Life-Saving Crash Tests*. Şubat 2, 2017, www.euroncap.com/en/press-media/press-releases/euro-ncap-marks-20th-anniversary-of-life-saving-crash-tests.
26. Euronews. (2020, Aralık 24). Uber yeniden Türkiye’de: Erişim yasağı kalktı; taksi hizmeti geri geliyor. *Euronews*. <https://tr.euronews.com/2020/12/24/uber-yeniden-turkiye-de-erisim-yasagi-kalkti-taksi-hizmeti-geri-geliyor>
27. Farhadi, M., Islam, M. R., & Moslehi, S. (2013). Growth Failure of Resource-rich Economies.
28. Gallagher, C., Kajimoto, T., Sheldrick A., ve Kelly, T. (2020, Aralık 3). Japan may ban sale of new gasoline-powered vehicles in mid-2030s: media. *Reuters*. <https://www.reuters.com/article/us-japan-autos-gasoline-idUSKBN28D044>
29. George, S. (2011). Government in markets: Why competition matters—a guide for policy makers (September 2009).
30. Ghosh, M. (2020, Kasım 19). All Petrol, Diesel Vehicles Banned In This Country From 2030; India Will Follow Next?. *Trak.in*. <https://trak.in/tags/business/2020/11/19/all-petrol-diesel-vehicles-banned-in-this-country-from-2030-india-will-follow-next>
31. Giridharadas, A. (2018, 14 Kasım). Understanding the Business-Government Relationship. Akshobh Giridharadas on Medium. <https://akshobh.medium.com/understanding-the-business-government-relationship-4a44f87773c2>
32. Hacaoglu, S. (2020, Mart 4). Turkey Restricts Exports of Medical Protective Gear. *Bloomberg*. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-03-04/virus-free-turkey-restricts-exports-of-medical-protective-gear>.
33. Hamamoto, M. (2006). Environmental regulation and the productivity of Japanese manufacturing industries. *Resource and energy economics*, 28(4), 299-312.
34. Haziroğlu, T., (2018). İktisat ile Ekonomi Farkı. *Açık Görüş*. www.star.com.tr/acik-gorus/iktisat-ile-ekonomi-farki-haber-1346868.
35. Horrell, P. (2020, Kasım 18). Here’s what the 2030 petrol and diesel car ban means. *Top Gear*. www.topgear.com/car-news/electric/heres-what-2030-petrol-and-diesel-car-ban-means.
36. Kara, M. (2016, Mayıs 3). PayPal Türkiye operasyonlarını neden durduruyor? *Webrazzi*. <https://webrazzi.com/2016/05/31/paypal-turkiye-operasyonlarini-neden-durduruyor>.
37. Koç, M., & Ozbozkurt, O. B. (2014). Ulusların rekabet üstünlüğü ve elmas modeli üzerine bir değerlendirme. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 2(3), 85-91.
38. Koçak, A. (2018). SMEs and Potential Competitors, «How Small and Medium-sized Enterprises (SMEs) can be competitive: An environmental approach. In: Ensari, S. M. and Kiygi-Calli M. (eds)», 43-69, LIT Verlag.
39. Lahiri, I. (2011). *Principles of Marketing and E-Commerce: For University of Calcutta and WB State University*. Pearson Education India. p.43-46.
40. McGinn, D. (2010). *Michael Porter’s Five (and a Half) forces*. HBR.org, <https://hbr.org/2010/05/michael-porters-five-and-a-hal>
41. Meaning Of State. (Erişim 2020, Kasım 21). In Cambridge. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/state>

42. Musgrave, R. A. & Musgrave, P. B. (1989). *Public Finance in Theory and Practise*. Singapur. McGraw Hill Book Company.
43. Nohutçu, A., (2020). *Kamu Yönetimi*, Savaş Yayınları. Ankara
44. Odabaşı, Y. (2012). Pazarlar ve Davranışlar. B. Z. Erdoğan ve E. Eroğlu Hall (Editörler), Pazarlama Yönetimi içinde (s.55-73). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Yayınları.
45. O'Shaughnessy, N. J. (1996). *Michael Porter's competitive advantage revisited*. Management Decision.
46. Öztekin, A., (2015). Devletin Asli ve Sürekli Görevleri (Temel Kamu Hizmetleri) ve Görevleri, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi* (30), 10-19
47. Öztekin, A., (2013). *Siyaset Bilimine Giriş*. Siyasal Kitabevi. Ankara
48. Öztürk, N., & Bayraktar, Y. (2009). Aksak Rekabetin Önlenmesinde Devletin Rolü. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 74-93.
49. Peng, B., Tu, Y., & Wei, G. (2018). Can environmental regulations promote corporate environmental responsibility? Evidence from the moderated mediating effect model and an empirical study in China. *Sustainability*, 10(3), 641.
50. Pierson, C. (2004). *The Modern State*. Routledge
51. Porter, M. E. (1998). The Competitive Advantage of Nations: with a new introduction by the author. Palgrave
52. Porter, M. E. (2008). The five competitive forces that shape strategy. *Harvard Business Review*, 86(1), 25-40.
53. Qu, R. (2007). Corporate social responsibility in China. *Chinese Management Studies*.
54. Ramanathan, R., He, Q., Black, A., Ghobadian, A., & Gallea, D. (2017). Environmental regulations, innovation and firm performance: A revisit of the Porter hypothesis. *Journal of Cleaner Production*, 155, 79-92.
55. Sabah (2013, Ekim 27). Uçakta tavan fiyat belli oldu. *Sabah*. <https://www.sabah.com.tr/aktuel/2013/10/27/ucakta-tavan-fiyat-belli-oldu>
56. Suharyanto, A., Kadir, A., & Kusmanto, H. (2020) Medan City Government Regulation in Managing Traditional Markets and Modern Stores. Proceedings of the 5th NA International Conference on Industrial Engineering and Operations Management Detroit, Michigan, USA, August 10 - 14, 2020.
57. Spitzer, E. (2011). *Government's Place in the Market*. MIT Press. (P. 24-26)
58. Şahin, T. (2020, Aralık 24). Turkey: Appeals court lifts ban on access to Uber app. *Anadolu Agency*. <https://www.aa.com.tr/en/turkey/turkey-appeals-court-lifts-ban-on-access-to-uber-app/2087459>
59. Şenel, Alaeddin (2019), Siyasal Düşünceler Tarihi, Bilim ve Sanat Yayınları, İstanbul
60. Tanzi, Vito & Ludger, Schuknecht, (2000), Public Spending in 20th S-Century, A Global Perspective, cambridge, Cambridge University Press
61. The Functions Of Government. (Erişim 2020, Aralık 20). In Britannica. <https://www.britannica.com/topic/political-system/The-functions-of-government>
62. TRT World. (2017, Nisan 5). Turkish hotels concerned with Booking.com ban. *TRT World*. <https://www.trtworld.com/turkey/turkish-hotels-concerned-over-court-ban-on-booking-com-330492>.
63. Türk Dil Kurumu (TDK). Devlet. Erişim Tarihi: 10 Aralık 2020. <https://sozluk.gov.tr>
64. Yılmaz, M.K. (2020). *İşletmelerde fiyat ve fiyatlandırma kararları*. A. Erciş (Editör), Pazarlama Yönetimi içinde (s.105-127). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.